

BOEKRECENSIE: D.R.U.K. of A.D.H.D

Titel: D.R.U.K. of A.D.H.D., een educatief pakket rond ADHD voor allochtone ouders.

Auteurs: Romina Cuadros en Mattias Bouckaert.

Uitgeverij: acco, Leuven, 2009.

Aantal pagina's: 95.

Richtprijs: €24,50

Korte Inhoud: http://www.acco.be/download/nl/23156519/toc/druk_of_adhd_-_75764_-_27-08-09_-_inhoud.pdf

Online werkmateriaal: Ja, www.uitgeverijacco.be/drukofadhd.

ADHD wordt als een ontwikkelingsstoornis vaak gekoppeld aan de 'Westerse levensstijl': het jachtig bestaan, computerspelletjes... . Sommigen zien de welvaartstaat zelfs als één van de grote oorzaken van *Attention Deficit Hyperactivity Disorder*. Over ADHD in ontwikkelingslanden en bij allochtonen is tot heden weinig bekend.

De Koning Boudewijnstichting steunde, binnen hun project '*Een Bijzonder Brein (2004)*' een projectaanvraag van *OBC Espero*¹. "Hoop voor ketsbare kinderen in een multiculturele samenleving", kan als gebalde synthese wel tellen!. Het boek D.R.U.K. of A.D.H.D., een educatief pakket rond ADHD voor allochtone ouders is er een tastbare neerslag van.

In een eerste hoofdstuk gaan de auteurs op zoek naar het paspoort van de gemiddelde allochtonen. Er wordt gestart met een historische duiding van migratie en vooral: "welke zijn de tastbare gevolgen voor hun gezinnen en hun opvoedingsstructuren?" In welke mate vormt het nieuwe vaderland een bedreiging voor hun traditionele normen en waarden? Voor de kind/ouderverhoudingen? Enzovoorts. De allochtone gemeenschap is bovendien zeer verscheiden. Er is een onderscheid naar al of niet E.U./niet-E.U. herkomst. De culturele oorsprong valt bovendien uiteen in ontelbare nationaliteiten en etnische afstamming, elk met zijn specifieke taken, cultuur, godsdienst, gebruiken... . De auteurs gaan ook niet voorbij aan de sociale situatie van de allochtone gemeenschap. Ze gaan op zoek naar wetenschappelijk cijfermateriaal over 'Werk en Inkomen', 'Onderwijs', 'Hulpverlening'. Telkens blijkt, soms schrijnend, waarom de allochtone gemeenschap kwetsbaarder is dan de autochtone bevolking. De sociale positie, taal, plaatselijke gebruiken... de drempels blijken steeds hoger dan voor de gemiddelde Belg of Vlaming, ook als wij spreken over ontwikkelingsstoornissen zoals ADHD.

Zowel vanuit de empirie, als door tal van studies wereldwijd blijkt dat ADHD mondiaal voorkomt, in alle continenten. Er zijn wel belangrijke culturele verschillen waar het gaat om inschatting van gedrag. Zo zullen culturen die discipline en zelfbeheersing hoog in het vaandel voeren vlugger druk gedrag als afwijkend beschouwen in vergelijking met tolerantere leefgemeenschappen. Zelfs binnen regio's van hetzelfde land zijn er verschillen: Vlaanderen ⇔ Wallonië... is hier voorbeeld voor.

De auteurs merken op dat een probleem zoals ADHD binnen de allochtone gemeenschap veel minder gediagnosticeerd wordt in vergelijking met Vlaamse kinderen. Dit verschil ontstaat door de economische positie, culturele verschillen, onbereikbaarheid van de hulpverlening... . In veel gevallen wordt de oorzaak van het niet-functioneren van een allochtoon kind, op school bijvoorbeeld, eerder gezocht in de etnische context dan in ADHD-signalen!

Het 2° hoofdstuk staat stil bij ADHD als syndroom. Dit gebeurt volgens de klassieke opbouw. Wat is druk gedrag? Wanneer spreken wij over ADHD? Kenmerken? ... .

Hoofdstuk 3 is de neerslag van een ambitieus onderzoeksproject. In een eerste luik wilden de auteurs de ervaringen in kaart brengen van zowel autochtone ouders als van allochtone ouders. De bevraging van de eerste groep vormde geen probleem. Het allochtone tegenluik kon niet uitgevoerd worden. Er werden geen gezinnen gevonden met een ADHD-diagnose!

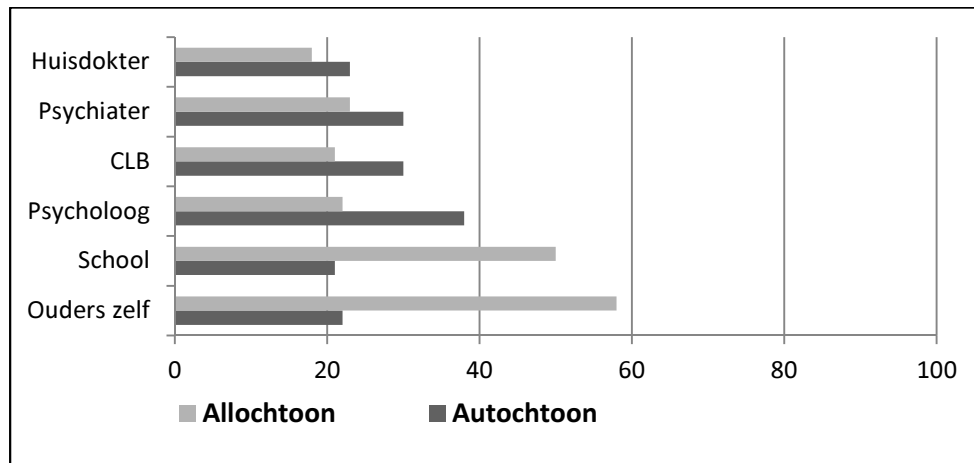
¹ een startend residentieel behandelcentrum voor kinderen en jongeren met gedragsproblemen

Het boek bevat wel een leerrijk verkennend kwantitatief onderzoek bij 46 Marokkaanse en 63 Vlaamse moeders. Hieruit komen enkele belangrijke vaststellingen naar voor:

- Op het vlak van de algemene kennis over ADHD bij de brede bevolking.
- In verband met diagnose.
- De wijze waarop geïnformeerd kan worden.

Bij wijze van voorbeeld geven wij één grafiek mee, met name: ²

Grafiek 3.3.: 'Wie kan de diagnose stellen bij ADHD?' (p. 58), in '%Ja'.

In hoofdstuk 4 wordt een educatief pakket voor ouders (2 sessies) voorgesteld, dat in verschillende talen geredigeerd werd. Via de website van acco kunnen trouwens deze slides gedownload worden.

Ze eindigen met enkele bijlagen, met beperkte literatuursuggesties, vragenlijsten, materiaal op de website.

Zoals de auteurs zelf aangeven is het boek 'D.R.U.K. of A.D.H.D., een educatief pakket rond ADHD voor allochtone ouders' geen eindpunt is; wel een begin. Gelijke kansen op het gebied van opvoedingsondersteuning, revalidatie, therapie... is helaas nog niet voor onmiddellijk. Het boek toont aan dat het detecteren en behandelen van ontwikkelingsstoornissen —ook bij de allochtone gemeenschap belangrijk is— voor de toekomst van kinderen. Vanuit de theoretische achtergrond, het statistisch materiaal en de resultaten van hun verkennend kwantitatief onderzoek word je als lezer uitgenodigd om na te denken over de problematiek, zonder in clichés of vooroordelen te vervallen. Het valt ons op dat, aangezien armoede, sociale status, betrokkenheid bij de samenleving... mee het succes van vroegtijdige detectie en behandeling bepalen, veel van de conclusies ook toepasbaar op autochtonen!

Het aangeboden pakket is interessant, concreet en bruikbaar. Al vrezen wij dat ervaring met de doelgroep nodig is alvorens concreet met hen op weg te kunnen gaan.

Tenslotte: Het is even zoeken om het webadres van de ondersteunende website terug te vinden. Naast *Zit Stil* en *enkele Vlaamse Mutualiteiten* is er in Vlaanderen een gans scala aan organisaties —zoals de onze— centra en diensten welke informatie en vorming over ADHD door middel van publicaties, infoavonden, gespreksgroepen, (psycho)educatie... aanbieden.

Peter Glorieux.

Zorgzaam Omgaan, vzw.

www.zorgzaamomgaan.be ~ www.peterglorieux.be

² D.R.U.K. of A.D.H.D., grafiek 303, blz. 58